

Wymagania edukacyjne z przedmiotu: Podstawy przedsiębiorczości

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
Człowiek przedsiębiorczy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „osobowość” • opisuje strukturę osobowości • charakteryzuje elementy tworzące strukturę osobowości • wymienia cechy charakteryzujące poszczególne elementy struktury osobowości • wymienia cechy człowieka przedsiębiorczego • wyjaśnia pojęcia: „potrzeby człowieka” oraz „motywy aktywności zawodowej i gospodarczej człowieka” • rozumie pojęcie „asertywność” • charakteryzuje cechy człowieka asertywnego • charakteryzuje cechy człowieka biernego i człowieka agresywnego • dokonuje podziału i hierarchii potrzeb • charakteryzuje środki zaspokojenia potrzeb
Poznanie siebie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: „samoocena” i „autoprezentacja” • analizuje i charakteryzuje własną osobowość • identyfikuje własne słabe i mocne strony • dokonuje samooceny • formułuje własne cele • planuje działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów • ocenia własne działania • dokonuje autoprezentacji
Komunikacja interpersonalna	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje model komunikacji interpersonalnej na podstawie zaobserwowanych sytuacji • nazywa rodzaje komunikatów stosowanych w komunikacji interpersonalnej • porównuje poszczególne rodzaje komunikatów stosowane w komunikacji interpersonalnej • wskazuje bariery w procesie komunikacji interpersonalnej i sposoby ich eliminowania • określa styl komunikacji interpersonalnej na podstawie zaobserwowanych sytuacji • identyfikuje style komunikacji interpersonalnej i ocenia ich skuteczność • wykorzystuje właściwe formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej
Człowiek przedsiębiorczy	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia role społeczne człowieka i typowe dla nich zachowania

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
w grupie	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje organizację pracy zespołowej • stosuje zasady pracy zespołowej • wymienia i charakteryzuje zadania kierownika zespołu • charakteryzuje cechy ułatwiające i utrudniające kierowanie zespołem • prezentuje własne stanowisko na forum zespołu • wymienia podstawowe metody motywowania i wyjaśnia różnice pomiędzy nimi • uczestniczy w pracy nad projektem
Podejmowanie decyzji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „decyzja” • opisuje proces podejmowania decyzji • wyjaśnia rolę informacji i jej jakości w procesie podejmowania decyzji • wybiera informacje potrzebne do podjęcia decyzji i eliminuje informacje niepotrzebne • wyjaśnia różnice pomiędzy indywidualnym a grupowym procesem podejmowania decyzji • analizuje skutki podjętej decyzji i dokonuje ich oceny
Konflikty i sposoby ich rozwiązywania	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „konflikt” • identyfikuje przyczyny konfliktów • porównuje sposoby rozwiązywania konfliktów • stosuje sposoby rozwiązywania konfliktów w warunkach symulowanych
Negocjacje	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „negocjacje” • wymienia i charakteryzuje fazy negocjacji • nazywa i charakteryzuje cechy ułatwiające i utrudniające prowadzenie negocjacji • identyfikuje sytuacje, które mogą być przedmiotem negocjacji, oraz sytuacje, które nie mogą być przedmiotem negocjacji • stosuje zasady negocjacji • identyfikuje metody negocjacji • prowadzi negocjacje w warunkach symulowanych • analizuje obserwowane negocjacje pod kątem przestrzegania i naruszania zasad prowadzenia negocjacji • charakteryzuje osoby uczestniczące w negocjacjach z punktu widzenia stosowanych przez nie metod negocjacji
Gospodarowanie i czynniki wytwórcze	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „gospodarowanie” i „gospodarka” • formułuje cele gospodarowania • wymienia i charakteryzuje czynniki wytwórcze • wyjaśnia znaczenie czynników wytwórczych w procesie gospodarowania

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady zastosowania czynników wytwórczych • stosuje w różnych sytuacjach zasadę racjonalnego gospodarowania
Rynek i jego elementy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „rynek”, „popyt”, „podaż”, „cena”, „udział w rynku” • opisuje podstawowe cechy rynku i jego funkcje • wymienia i charakteryzuje czynniki kształtujące popyt, podaż i cenę • wymienia i opisuje rodzaje elastyczności popytu i podaży • wymienia uczestników procesów rynkowych • określa powiązania zachodzące między uczestnikami procesów rynkowych • oblicza udział w rynku
Istota gospodarki rynkowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje zależności zachodzące pomiędzy popytem, podażą i ceną • objaśnia prawo popytu i podaży na podstawie typowych sytuacji rynkowych • określa istotę mechanizmu rynkowego • formułuje konsekwencje istnienia „rynku nabywcy” i „rynku sprzedawcy” • wyznacza na wykresie punkt równowagi rynkowej • objaśnia pojęcia: „własność”, „wymiana” i „konkurencja” • wskazuje różne sposoby naruszenia własności • wyjaśnia znaczenie umów w gospodarce rynkowej • wyjaśnia zasadę swobody umów • wyjaśnia pojęcia: „konkurencja”, „konkurencja cenowa” i „konkurencja pozacenowa” • podaje przykłady konkurencji cenowej i konkurencji pozacenowej
Pieniądz w gospodarce rynkowej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pieniądza w gospodarce rynkowej • określa i odróżnia formy, funkcje i cechy pieniądza • analizuje obieg okrężny pieniądza w gospodarce • określa istotę obrotu gotówkowego i bezgotówkowego • wymienia i charakteryzuje formy obrotu gotówkowego i bezgotówkowego • sporządza polecenia przelewu
Gospodarstwo domowe i jego budżet	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „gospodarstwo domowe” i „konsument” • identyfikuje źródła dochodów gospodarstwa domowego • wyjaśnia strukturę wydatków gospodarstw domowych • sporządza budżet gospodarstwa domowego • oblicza deficyt i nadwyżkę budżetu gospodarstwa domowego • identyfikuje i rozróżnia motywy postępowania gospodarstw domowych przy dokonywaniu zakupów • wyjaśnia motywy podejmowania decyzji konsumpcyjnych przez swoją rodzinę

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
Kredyty i pożyczki	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje sposoby ograniczenia deficytu w budżecie gospodarstwa domowego • wyjaśnia pojęcia: „kredyt”, „pożyczka”, „zdolność kredytowa” i „kredyt konsumencki” • oblicza możliwość spłaty kredytu przy określonym dochodzie • oblicza koszty kredytu lub pożyczki • analizuje oferty kredytowe • wybiera najkorzystniejszą ofertę kredytową • identyfikuje ryzyko związane z kredytami walutowymi • wyjaśnia zasady korzystania z kart kredytowych • wypełnia prosty wniosek kredytowy
Inwestowanie kapitału	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje formy inwestowania kapitału • klasyfikuje różne formy oszczędzania według płynności, ryzyka i zysku • oblicza zysk z różnych form inwestowania kapitału • oblicza podatek dochodowy od dochodów z oszczędności • analizuje oferty dotyczące lokowania kapitału • wybiera najkorzystniejszą ofertę dotyczącą lokowania kapitału • określa cechy akcji i obligacji • rozróżnia cenę nominalną, emisyjną i rynkową akcji i obligacji • opisuje proces zakupu i sprzedaży papierów wartościowych • oblicza dywidendę
Zabezpieczenie emerytalne	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje system emerytalny w Polsce • wymienia i charakteryzuje obowiązkowe i dobrowolne formy zabezpieczenia emerytalnego • identyfikuje czynniki mające wpływ na wysokość przyszłej emerytury • analizuje oferty funduszy emerytalnych • wybiera najkorzystniejszą ofertę funduszy emerytalnych
Prawa konsumentów	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • analizuje przepisy prawne dotyczące ochrony praw konsumentów • ocenia, czy warunki nabywania towarów przez konsumentów w określonym punkcie sprzedaży są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie • identyfikuje sytuacje, w których dochodzi do zawarcia umowy poza lokalem przedsiębiorstwa • identyfikuje sytuacje, w których dochodzi do zawarcia umowy na odległość • opisuje uprawnienia przysługujące konsumentowi w związku z niezgodnością towaru konsumpcyjnego z umową i sposób korzystania z nich • analizuje zapisy zawarte w gwarancji i opisuje sposób korzystania z nich

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposób korzystania z uprawnień przysługujących konsumentowi w przypadku zawarcia umowy poza lokalem przedsiębiorstwa • opisuje sposób korzystania z uprawnień przysługujących konsumentowi w przypadku zawarcia umowy na odległość
Podstawowe pojęcia dotyczące przedsiębiorstw	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „działalność gospodarcza”, „przedsiębiorca” i „przedsiębiorstwo” • korzysta z przepisów Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz Kodeksu cywilnego • odróżnia działalność gospodarczą od innych rodzajów działalności prowadzonej przez człowieka • wyjaśnia rolę przedsiębiorców w gospodarce • identyfikuje cechy wyróżniające działalność gospodarczą • odróżnia osoby fizyczne od osób prawnych • charakteryzuje sposób działania osób prawnych
Otoczenie przedsiębiorstwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „otoczenie przedsiębiorstwa” • identyfikuje i nazywa elementy otoczenia przedsiębiorstwa • rozróżnia instytucje rynkowe i instytucje pozarynkowe w otoczeniu przedsiębiorstwa • opisuje mechanizmy funkcjonowania instytucji rynkowych
Cele i zasady działania przedsiębiorstw	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje cele działania przedsiębiorstw i sposoby ich realizacji • wymienia i charakteryzuje zasady działania przedsiębiorstw • wyjaśnia pojęcia: „kapitał przedsiębiorstwa”, „przychody”, „koszty”, „wynik finansowy” i „rentowność” • wymienia i charakteryzuje sposoby pozyskiwania kapitału przez przedsiębiorstwa • rozróżnia pojęcia: „leasing”, „leasingodawca”, „leasingobiorca”, „opłata leasingowa”, „franchising”, „franchisingodawca”, „franchisingobiorca” • wymienia, charakteryzuje i klasyfikuje elementy majątku przedsiębiorstwa • odróżnia cenę brutto od ceny netto • oblicza cenę brutto i cenę netto • klasyfikuje koszty przedsiębiorstwa na koszty zmienne i koszty stałe • oblicza na uproszczonych przykładach wynik finansowy przedsiębiorstwa • oblicza i interpretuje wskaźnik rentowności • oblicza i interpretuje próg rentowności
Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „forma organizacyjna przedsiębiorstwa”, „forma prawna przedsiębiorstwa”, „spółka” • klasyfikuje formy prawne przedsiębiorstw

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice pomiędzy spółkami osobowymi a spółkami kapitałowymi • korzysta z Kodeksu spółek handlowych, Kodeksu cywilnego i Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej
Przedmiot działalności przedsiębiorstw	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „rodzaj działalności przedsiębiorstwa” • charakteryzuje rodzaje działalności przedsiębiorstw • korzysta z Polskiej Klasyfikacji Działalności • wyszukuje w swoim otoczeniu przedsiębiorstwa prowadzące określoną działalność
Podejmowanie działalności gospodarczej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z obowiązujących przepisów prawa w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej • identyfikuje szanse i zagrożenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej • identyfikuje źródła ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej i proponuje formy jego ograniczenia • wyjaśnia cel prowadzenia badań rynku • wyjaśnia cel sporządzania biznesplanu i wymienia jego elementy • sporządza uproszczony biznesplan • identyfikuje źródła wspierania przedsiębiorczości • identyfikuje formy pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym podejmującym działalność gospodarczą • rozróżnia etyczne i nieetyczne zachowania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej • ocenia zachowania przedsiębiorców z punktu widzenia etyki • wymienia i stosuje kryteria wyboru formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej • rozróżnia formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej podlegające rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym od form prawnych prowadzenia działalności gospodarczej podlegających rejestracji w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej • rozróżnia zakres odpowiedzialności osób prowadzących działalność gospodarczą w różnych formach prawnych • wypełnia wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej • wypełnia wniosek o otwarcie rachunku bankowego • wypełnia formularz ZUS ZUA (zgłoszenie danych osoby ubezpieczonej) • wypełnia formularz rejestracyjny VAT R w zakresie podatku od towarów i usług • rozróżnia formy opodatkowania dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej • wybiera formę opodatkowania dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej • oblicza na uproszczonych przykładach podatek dochodowy od osób

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	fizycznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej <ul style="list-style-type: none"> • znajduje informacje o wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, płaconych przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą • wymienia i opisuje obowiązki osób prowadzących działalność gospodarczą wobec kontrahentów oraz wobec ZUS i urzędu skarbowego
Reklama	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia „reklama” • wyjaśnia znaczenie reklamy w działalności przedsiębiorstw • ocenia charakter przekazu reklamowego w opisanych sytuacjach • podaje przykłady oddziaływania reklamy na konsumentów
Banki i zakłady ubezpieczeń	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie banków komercyjnych we współczesnej gospodarce • opisuje usługi świadczone przez banki i warunki korzystania z nich • wyjaśnia znaczenie zakładów ubezpieczeń we współczesnej gospodarce • opisuje usługi świadczone przez zakłady ubezpieczeń i warunki korzystania z nich • porównuje oferty różnych banków w zakresie kredytów, depozytów i warunków prowadzenia rachunku bankowego • porównuje oferty różnych zakładów ubezpieczeń w zakresie ubezpieczeń majątkowych i ubezpieczeń na życie
Giełdy papierów wartościowych w gospodarce rynkowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje funkcje giełdy papierów wartościowych • wyjaśnia pojęcia: „giełda papierów wartościowych”, „publiczny obrót papierami wartościowymi”, „ceduła”, „kurs”, „indeks giełdowy” • wymienia i charakteryzuje rodzaje transakcji występujących na giełdzie • korzysta z tabeli giełdowej • wymienia i charakteryzuje indeksy giełdowe • ocenia zmiany indeksów giełdowych w czasie • charakteryzuje podstawowe wskaźniki giełdowe • ocenia zmiany podstawowych wskaźników giełdowych
Rola państwa w gospodarce rynkowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje funkcje ekonomiczne państwa • wyjaśnia przyczyny oddziaływania państwa na gospodarkę • wymienia i charakteryzuje narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę • wymienia i charakteryzuje zadania państwa w gospodarce rynkowej • wyjaśnia znaczenie ochrony własności, ochrony umów i ochrony konkurencji w gospodarce rynkowej • opisuje zmiany polskiej gospodarki po 1989 roku

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje o aktualnym stanie polskiej gospodarki • wyszukuje informacje o aktualnych zmianach w polskiej gospodarce • ocenia aktualny stan i zmiany w polskiej gospodarce
Polityka fiskalna i budżet państwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „polityka fiskalna” i „budżet państwa” • określa znaczenie budżetu państwa i jego wpływ na życie gospodarcze kraju • znajduje i interpretuje informacje dotyczące budżetu, deficytu budżetowego i długu publicznego • wylicza i charakteryzuje narzędzia i cele polityki fiskalnej
Polityka pieniężna i bank centralny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „bank centralny” i „polityka monetarna” • charakteryzuje rolę banku centralnego w gospodarce i jego funkcje • wylicza i charakteryzuje narzędzia i cele polityki monetarnej • identyfikuje skutki zastosowania poszczególnych narzędzi polityki monetarnej
Wzrost i rozwój gospodarczy i ich mierniki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „wzrost gospodarczy”, „rozwój gospodarczy”, „cykl koniunkturalny”, „inflacja”, „bezrobocie”, „produkt krajowy brutto”, „produkt narodowy netto” i „dochód narodowy” • wyszukuje informacje na temat wielkości podstawowych wskaźników makroekonomicznych charakteryzujących gospodarkę • interpretuje podstawowe wskaźniki makroekonomiczne charakteryzujące gospodarkę • wskazuje i charakteryzuje przyczyny i skutki inflacji oraz metody walki z nią • wskazuje i charakteryzuje przyczyny i skutki bezrobocia oraz metody walki z nim • charakteryzuje cykl koniunkturalny w gospodarce i jego fazy • określa różnice pomiędzy wzrostem a rozwojem gospodarczym • wyjaśnia różnice pomiędzy inflacją popytową a inflacją kosztową • korzysta z przepisów prawnych dotyczących uprawnień osób bezrobotnych
Współpraca gospodarcza z zagranicą	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje formy powiązań gospodarczych z zagranicą • formułuje zasady etycznego zachowania w biznesie międzynarodowym • wyjaśnia pojęcia: „kurs walutowy”, „rynki finansowe”, „integracja gospodarcza”, „globalizacja”, „import”, „eksport”, „nabycie wewnątrzwspólnotowe” i „dostawa wewnątrzwspólnotowa” • wyjaśnia wpływ kursu walutowego na gospodarkę i międzynarodową współpracę gospodarczą • porównuje różne formy integracji gospodarczej • identyfikuje korzyści i zagrożenia wynikające ze współpracy

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	<p>gospodarczej z zagranicą</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie istotę globalizacji oraz związane z nią szanse i zagrożenia
Aktywność i kariera zawodowa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia : „aktywność zawodowa”, „kariera zawodowa”, „kwalifikacje zawodowe” i „kompetencje zawodowe” • analizuje oferty dotyczące podnoszenia posiadanych i zdobywania nowych kwalifikacji • wymienia posiadane kwalifikacje • wyszukuje informacje o kwalifikacjach zawodowych potrzebnych w zawodzie, który chciałby wykonywać • opisuje i analizuje przebieg kariery zawodowej wybranej osoby
Rynek pracy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „pracodawca”, „pracownik”, „rynek pracy”, „podaż pracy”, „popyt na pracę” i „mobilność na rynku pracy” • wskazuje specyficzne cechy funkcjonowania rynku pracy • charakteryzuje aktualną sytuację na rynku pracy • wyszukuje z dostępnych źródeł informacje o cechach osobowych oczekiwanych przez pracodawców • wyszukuje informacje o możliwościach zdobycia pracy na różnych rynkach pracy wyodrębnionych według kryterium geograficznego • klasyfikuje rynek pracy według kryterium geograficznego • ocenia nieetyczne zachowania pracownika wobec pracodawcy i pracodawcy wobec pracownika
Aktywne poszukiwanie pracy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje i ocenia metody aktywnego poszukiwania pracy • wyszukuje adresy instytucji wspomagających aktywne poszukiwanie pracy, znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania • korzysta z różnych źródeł informacji o miejscach pracy • sporządza c.v., list motywacyjny i kwestionariusz osobowy • analizuje oferty pracy zamieszczone w prasie lub Internecie • uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej w warunkach symulowanych
Rozpoczęcie pracy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje różne formy zatrudnienia • korzysta z podstawowych przepisów prawa dotyczących zatrudnienia (Kodeks pracy, Kodeks cywilny) • charakteryzuje wady i zalety pracy czasowej • określa różnice pomiędzy umową o pracę a umową zlecenia i umową o dzieło • wymienia elementy umowy o pracę • analizuje umowę o pracę z punktu widzenia zamieszczenia w niej wszystkich niezbędnych informacji • wymienia i charakteryzuje różne rodzaje umów o pracę • wyjaśnia specyfikę zatrudniania osób niepełnosprawnych • wymienia formy pomocy dotyczące zatrudniania osób

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	niepełnosprawnych
Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: „czas pracy”, „bezpieczeństwo i higiena pracy”, „równe traktowanie w zatrudnieniu”, „mobbing”, „wynagrodzenie”, „wynagrodzenie brutto” i „wynagrodzenie netto” • korzysta z podstawowych przepisów prawa dotyczących praw i obowiązków pracowników i pracodawców • charakteryzuje rodzaje urlopów przysługujących pracownikowi • oblicza na podstawie Kodeksu pracy wymiar urlopu wypoczynkowego • ustala na podstawie Kodeksu pracy wymiar urlopu macierzyńskiego • charakteryzuje obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy • wymienia formy naruszania zasady równego traktowania w zatrudnieniu • podaje przykłady zachowań będących mobbingiem • wyszukuje informacje o obowiązkach pracodawcy w zakresie przeciwdziałania mobbingowi • oblicza wysokość wynagrodzenia brutto w różnych systemach wynagrodzeń • oblicza zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzenia brutto • oblicza składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych • sporządza roczne zeznania podatkowe w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych
Zakończenie pracy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia formy ustania stosunku pracy i określa różnice pomiędzy nimi • oblicza na podstawie Kodeksu pracy okres wypowiedzenia umowy o pracę • analizuje świadectwo pracy z punktu widzenia zamieszczenia w nim wszystkich niezbędnych informacji • charakteryzuje przyczyny rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia • wymienia i charakteryzuje obowiązki pracodawcy w związku z rozwiązaniem umowy o pracę
Spory i roszczenia związane z zatrudnieniem	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z przepisów prawnych zawartych w Kodeksie pracy i Kodeksie postępowania cywilnego, dotyczących sporów i roszczeń wynikających ze stosunku pracy oraz innych form zatrudnienia • wymienia i charakteryzuje spory i roszczenia, jakie mogą powstać w związku z zatrudnieniem • wyszukuje adresy sądu pracy i sądu cywilnego znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania

Materiał nauczania	Założone osiągnięcia ucznia
	<ul style="list-style-type: none">• wyszukuje informacje o opłatach sądowych ponoszonych w związku z wniesieniem sprawy do sądu pracy lub sądu cywilnego• wyszukuje informacje o terminach przedawnienia roszczeń związanych z zatrudnieniem• opisuje tryb dochodzenia przez pracownika swoich praw przed sądem pracy

Źródło: opracowanie własne.